

NORRKÖPINGS
TINGSRÄTT

2

DOM
2016-03-11
Meddelad i
Norrköping

Mål nr
FT 2993-15

GÖTA HOVRÄTT
Rotel 24

INKOM: 2020-07-09
MÅLNR: T 1115-20
AKTBIL: 15

GÖTA HOVRÄTT

Ink 2020-07-09

Akt.....
Aktbil.....

PARTER

KÄRANDE

4 Finance AB, 556790-4189
Hammarby Allé 47
120 30 Stockholm

Ombud: Lucia Saliba
Adress som käranden

SVARANDE

Wigert Erik ANDRÉ Ellner, 890731-1990
Albrektsvägen 32 C Lgh 1001
603 50 Norrköping

DOMSLUT

Käromålet ogillas.

Dok.Id 357394

Postadress
Box 418
601 05 Norrköping

Besöksadress
Olai Kyrkogata 58

Telefon
011-24 35 00
E-post: norrkopings.tingsratt@dom.se
www.norrkopingsTINGSratt.domstol.se

Telefax
011-13 71 34

Expeditionstid
måndag – fredag
08:00-16:00

YRKANDEN M.M.

4 Finance AB har yrkat att tingsrätten ska förplikta André Ellner att till 4 Finance AB betala ett kapitalbelopp om 6 000 kr samt dröjsmålsränta på beloppet med 30 procent per år från den 19 mars 2015 till dess att full betalning sker. Därutöver har 4 Finance AB yrkat ersättning för påminnelseavgift med 60 kr samt inkassokostnad med 180 kr.

4 Finance AB har även yrkat ersättning för sin rättegångskostnad med 1 240, varav 300 kr avser ansökningsavgift till Kronofogdemyndigheten, 340 kr avser ombudsarvode vid Kronofogdemyndigheten och 600 kr avser tilläggsavgift till tingsrätten.

André Ellner har bestritt yrkandena i dess helhet.

GRUNDER OCH OMSTÄNDIGHETER**Kärandens grund**

4 Finance AB har som grund för sitt yrkande i första hand gjort gällande att André Ellner genom att teckna ett låneavtal med 4 Finance AB har förbundit sig att återbetala det yrkade beloppet och avtalad ränta på detta. Påminnelse och krav enligt inkassolagen (1974:182) har skickats till svaranden. I andra hand har 4 Finance AB gjort gällande att André Ellner har handlat oaktsamt genom att lämna ut uppgifterna om sin e-legitimation till annan och att han därmed har ådragit sig betalningsansvaret.

Svarandens grund

André Ellner har som grund för sitt bestridande anfört att låneavtalet ingåtts av hans sambo, utan hans medgivande eller kännedom, och att han inte har varit oaktsam utan utsatts för brott.

Kärandens utveckling av talan

André Ellner beviljades den 17 februari 2015 ett lån på 6 000 kr hos käranden, lånenummer 96016300111. Enligt avtalet ska André Ellner betala yrkad ränta på beloppet. Lånet betalades ut till kontonummer 6591-664273912. Lånet förföll till betalning den 19 mars 2015, men har inte återbetalats. Påminnelse skickades till André Ellner enligt avtal den 29 mars 2015. Den 8 april 2015 skickades ett krav enligt 5 § inkassolagen. Eftersom André Ellner inte betalade fordran vände sig 4 Finance AB till Kronofogdemyndigheten och efter att André Ellner där bestritt talan överlämnades målet till tingsrätten.

Låneansökan har godkänts med en elektronisk signatur genom André Ellners e-legitimation (BankID). 4 Finance AB har inte brustit i sin hantering av utbetalningen av lånet. André Ellner har bevisbördan för att han utsatts för ett bedrägeri. Såvitt 4 Finance AB känner till pågår ingen polisutredning om bedrägeri idag. Verifieringssystemet BankID är enligt den utfärdande bankens villkor personligt. För det fall André Ellner lämnat ut dessa personliga uppgifter till någon har han varit oaktsam och är därmed betalningsansvarig. Det framgår av bankens allmänna villkor att användaren är betalningsansvarig för de utgifter som belastar kontot på grund av att användaren lämnat ut sådana uppgifter.

Svarandens utveckling av talan

Han var tidigare sambo med Svea Johansson. Svea Johansson hade fått hans förtroende att föra över pengar från hans konto motsvarande hälften av kostanden för räkningar. I det syftet gav han henne tillgång till sin e-legitimation i oktober 2014. Svea Johansson använde hans e-legitimation för att ta lån hos flera olika banker. För att dölja detta undanhöll hon brev och påminnelser. Svea Johansson har inte haft hans tillåtelse att använda hans e-legitimation för att ta lån. Hon tog lånet hos 4 Finance AB helt på eget bevåg. Han har inte känt till något om lånet förrän samma vecka som han gjorde

polisanmälan. Svea Johansson har nu skrivit under ett erkännande som skickats till polisen för att de ska gå vidare med anmälan.

DOMSKÄL

Bevisning i målet

4 Finance AB har som skriftlig bevisning lagt fram kontoavtalet och lånevillkoren.

På begäran av **André Ellner** har vittnesförhör hållits med **Svea Johansson**, som har berättat i huvudsak följande. I oktober 2014 fick hon förtroendet att ta hand om deras ekonomi. Kort därefter började hon ta lån i André Ellners namn. Hon använde hans gamla e-postadress för bekräftelserna och använde hans e-legitimation som fanns på deras gemensamma ipad. Hon skrev under lånen och fick in pengarna på kontot. Hon använde André Ellners e-legitimation för att ta lånen och signera dessa så att André Ellner kom att stå på lånen. Hon tog flera lån utan hans vetskap. André Ellner märkte inte detta eftersom han inte själv loggade in på sin internetbank. När han vid något tillfälle märkte att det saknades pengar så hon att hon fört över pengarna till ett sparkonto. Hon jobbade natt och han jobbade dag, så hon kunde sköta allt detta hemifrån under dagarna utan att André Ellner fick vetskap om vad som hände. Hon hade spelproblem vid den tiden och kunde inte kontrollera sig själv. Hon trodde själv att hon skulle klara av att komma ikapp och betala tillbaka det hon lånat. Tillslut fanns det inte ens pengar till att betala hyran. Allt avslöjades när boendesamordningen kom och informerade André Ellner om att de låg efter med tre, snart fyra hyror. När André Ellner fått veta detta erkände hon allt. Hon har skrivit under ett erkännande som har skickats till polisen eftersom hon vill ta på sig ansvaret för allt som hon har gjort.

Tingsrättens bedömning

Parterna är överens om att en låneansökan har gjorts i André Ellners namn och att ansökan signerats elektroniskt med André Ellners e-legitimation. Det är inte heller ifrågasatt att 4 Finance AB har betalat ut det yrkade beloppet till André Ellners konto. Frågan i målet är om André Ellner på grund av avtal med 4 Finance AB är skyldig att återbetala det utlånade beloppet plus ränta enligt lånevillkoren.

Utgångspunkten för bedömningen är att en person bara blir bunden av rättshandlingar som han eller hon själv utfört eller som gjorts med personens samtycke. I reglerna om fullmakt finns vissa undantag från denna huvudregel, men några omständigheter som aktualiserar dessa undantag har inte gjorts gällande som grund för talan i förevarande fall. I vissa fall kan även vårdslöshet vid avtalsslutande leda till att någon blir betalningsskyldig trots att personen inte samtyckt till att ingå ett avtal. Det som tingsrätten i första hand ska pröva är därmed om André Ellner personligen har ingått det aktuella låneavtalet. I andra hand ska tingsrätten pröva om André Ellner dragit på sig betalningsansvar enligt avtalet genom att handla vårdslöst.

Som huvudregel är det den som påstår att ett avtal ingåtts som också bär bevisbördan för detta. I det här fallet har André Ellner vidgått att det med hjälp av hans e-legitimation har gjorts en låneansökan, som beviljats av 4 Finance AB. Han har dock gjort gällande att det inte har varit han som gjort ansökan, utan att hans e-legitimation har använts utan hans tillåtelse. Situationen är därmed snarlik den där gäldenären invänder att dennes namnteckning på ett avtal är förfalskad. I ett sådant fall har den som påstår att namnteckningen är äkta i regel bevisbördan för detta. I rättsfallet NJA 1976 s. 667, som gällde frågan om en underskrift på ett kvitto var äkta, konstaterade Högsta domstolen att borgenären bar ansvaret för att bevisa att underskriften var äkta. I tre senare fall har funnit skäl att placera bevisbördan på den part som invänt att en underskrift varit förfalskad. Det första av dessa fall, NJA 1992 s. 263, gällde inköpsnotor i samband med användandet av ett kontokort. Som skäl för att placera bevisbördan hos kortinnehavaren angav Högsta domstolen att användningen av

kontokort är en masshantering och att kontokortsinnehavaren torde ha lättare än kontokortföretaget att förebringa utredning om namnunderskriftens äkthet. Högsta domstolen har också i två avgöranden från senare tid (NJA 2008 s. 890 och NJA 2009 s. 244) placerat bevisbördan på den part som invänt att en underskrift varit förfalskad. Dessa avgöranden gällde äktheten av underskrifter på delgivningskvitto respektive anmälan till bilregistret om ägarbyte. I båda situationerna rädde, på grund av innebörden av lagbestämmelser eller uttalanden i motiven till dessa, en viss presumtion för att uppgifterna var riktiga.

De tre senare avgörandena från Högsta domstolen har i vissa fall lagts till grund för uppfattningen att det numera bör riktas ett lågt beviskrav mot den som påstår att en förfalskning har skett. I de nämnda fallen har dock Högsta domstolen beaktat särskilda omständigheter när den ansett att gäldenären har bevisbördan för en namntecknings äkthet och några uttalanden som ger stöd för att detta ska tillämpas överlag görs inte. Avgörandena kan därför inte läggas till grund för uppfattningen att den huvudregel som kommer till uttryck i 1976 års avgörande har frångåtts. Vid en invändning om att en namnteckning förfalskats har alltså den som påstår att namnteckningen är äkta i regel bevisbördan för detta och ska då göra sitt påstående om äkthet övervägande sannolikt (se RH 2013:16, RH 2014:27 och RH 2015:45).

Tingsrättens bedömning är att motsvarande regler om bevisbördans placering bör kunna tillämpas i ett mål som detta, där ansökan verifierats med hjälp av e-legitimation (jmf. Svea hovrätts dom meddelad den 17 juni 2013 i mål FT 10068-12). 4 Finance AB bär därmed ansvaret för att bevisa både att André Ellner verifierat ansökan med hjälp av sin e-legitimation och i förlängningen att ett bindande avtal har träffats mellan 4 Finance AB och André Ellner.

Som inledningsvis nämnts är det ostridigt att 4 Finance AB har utbetalat 6 000 kr till André Ellners konto. Det är även ostridigt att låneansökan har gjorts i André Ellners namn och att personen som gjorde ansökan hade tillgång till André Ellners e-legitimation. Dessa omständigheter talar starkt för att André Ellner har gjort

låneansökan och därmed ingått låneavtalet med 4 Finance AB. André Ellner har emellertid åberopat vittnesförhör med Svea Johansson, som vittnat under ed och erkänt att hon har ansökt om det aktuella lånet och att hon har haft tillgång till André Ellners e-legitimation och därmed även kunnat logga in på hans internetbank. Med hänsyn till Svea Johanssons uppgifter kan 4 Finance AB inte anses ha gjort det övervägande sannolikt att det varit André Ellner som verifierat ansökan. Vid en samlad bedömning av den utredning som har presenterats finner tingsrätten att den bevisning som 4 Finance AB åberopat inte är tillräckligt stark för att visa att André Ellner personligen ingått låneavtalet. Käromålet kan därmed inte bifallas på denna grund.

4 Finance AB har vidare gjort gällande att André Ellner är betalningsansvarig eftersom han har lämnat ut uppgifterna om sin e-legitimation till någon annan och därmed handlat oaktsamt. Inledningsvis kan konstateras att avtalsvillkor som huvudregel endast binder parterna. Det har inte framkommit att det skulle förhålla sig på något annat sätt vad avser de avtalsvillkor som gäller mellan André Ellner och den bank som utfärdat e-lègitimationen. Vad gäller betalningsansvaret för låneavtalet kan 4 Finance AB bankens villkor i sig inte grunda ersättningsrätt för 4 Finance AB. Frågan är då om André Ellner kan ha blivit skyldig att betala i enlighet med låneavtalet, oavsett om detta ingåtts utan hans samtycke, på grund av att han genom vårdslöshet har möjliggjort en förfalskad låneansökan.

Av rättspraxis framgår att betalningsansvar kan uppkomma i ett sådant fall. I Högsta domstolens avgörande NJA 1935 s. 646 hade ett försäkringsbolag tecknat borgen för en garantiförbindelse. På handlingen fanns ett tomrum om ungefär tre rader mellan sista textraden och dateringen ovan underskriften. Förbindelsen förfalskades sedan av utfärdaren, som skrev till en ny utfästelse i tomrummet. Försäkringsbolaget ansågs ha varit oaktsam genom att inte observera möjligheten till en förfalskning och blev därför skadeståndsskyldigt mot den person till vars förmån förbindelsen gällde.

Tingsrätten konstaterar dock att det nämnda rättsfallet inte kan anses direkt motsvara den aktuella situationen. Därutöver anser tingsrätten att viss försiktighet bör iaktas

NORRKÖPINGS
TINGSRÄTT

DOM
2016-03-11

FT 2993-15

med att ålägga konsumenter betalningsansvar på grund av oaktsamhet vid avtalsslutandet, när det inte i lag eller praxis finns ett tydligt stöd för detta. Käromålet kan således inte heller bifallas på denna grund. Sammanfattningsvis ska kärandens talan därför lämnas utan bifall.

HUR MAN ÖVERKLAGAR; se bilaga 1 (DV 401)

Överklagande ställs till Göta hovrätt men ges in till tingsrätten senast den 1 april 2016.

Prövningstillstånd krävs.

Monica Johansson

SVERIGES DOMSTOLAR

ANVISNING FÖR ÖVERKLAGANDE - DOM I TVISTEMÅL

Den som vill överklaga tingsrättens dom, eller ett i domen intaget beslut, ska göra detta skriftligen. **Skrivelsen ska skickas eller lämnas till tingsrätten.** Överklagandet prövas av den hovrätt som finns angiven i slutet av domen.

Överklagandet ska ha kommit in till tingsrätten inom tre veckor från domens datum. Sista dagen för överklagande finns angiven på sista sidan i domen.

Har ena parten överklagat domen i rätt tid, får också motparten överklaga domen (s.k. **anslutningsöverklagande**) även om den vanliga tiden för överklagande har gått ut. Överklagandet ska också i detta fall skickas eller lämnas till tingsrätten och det måste ha kommit in till tingsrätten inom en vecka från den i domen angivna sista dagen för överklagande. Om det första överklagandet återkallas eller förfaller kan inte heller anslutningsöverklagandet prövas.

Samma regler som för part gäller för den som inte är part eller intervenient och som vill överklaga ett i domen intaget beslut som angår honom eller henne. I fråga om sådant beslut finns dock inte någon möjlighet till anslutningsöverklagande.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i hovrätten fordras att **prövningstillstånd** meddelas. Hovrätten lämnar prövningstillstånd om

1. det finns anledning att betvivla riktigheten av det slut som tingsrätten har kommit till,
2. det inte utan att sådant tillstånd meddelas går att bedöma riktigheten av det slut som tingsrätten har kommit till,
3. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av högre rätt, eller
4. det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står tingsrättens avgörande fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till hovrätten varför klaganden anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla uppgifter om

1. den dom som överklagas med angivande av tingsrättens namn samt dag och nummer för domen,
2. parternas namn och hemvist och om möjligt deras postadresser, yrken, personnummer och telefonnummer, varvid parterna benämns klagande respektive motpart,
3. den ändring av tingsrättens dom som klaganden vill få till stånd,
4. grunderna (skälen) för överklagandet och i vilket avseende tingsrättens domskäl enligt klagandens mening är oriktiga,
5. de omständigheter som åberopas till stöd för att prövningstillstånd ska meddelas, samt
6. de bevis som åberopas och vad som ska styrkas med varje bevis.

Har en omständighet eller ett bevis som åberopas i hovrätten inte lagts fram tidigare, ska klaganden i mål där förlikning om saken är tillåten förklara anledningen till varför omständigheten eller beviset inte åberopats i tingsrätten. Skriftliga bevis som inte lagts fram tidigare ska ges in samtidigt med överklagandet. Vill klaganden att det ska hållas ett förnyat förhör eller en förnyad syn på stället, ska han eller hon ange det och skälen till detta. Klaganden ska också ange om han eller hon vill att motparten ska infinna sig personligen vid huvudförhandling i hovrätten.

Skrivelsen ska vara undertecknad av klaganden eller hans/hennes ombud.

Ytterligare upplysningar lämnas av tingsrätten. Adress och telefonnummer finns på första sidan av domen.

Om ni tidigare informerats om att förenklad delgivning kan komma att användas med er i målet/ärendet, kan sådant delgivningssätt också komma att användas med er i högre instanser om någon överklagar avgörandet dit.